

Jaarstukken 2023

Programma 4

Milieu

Visie

We zetten in op het behoud van een goed milieu en duurzaam gebruik van grondstoffen. Duurzame energieopwekking en vermindering van CO₂-uitstoot vraagt inzet van iedereen om de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs haalbaar en betaalbaar te maken.

Het inrichten van het afvalbeheer met de focus op maximalisering van de hoeveelheden gescheiden opgehaalde grondstoffen en het minimaliseren van de hoeveelheid te verbranden restafval. Hierbij wordt de balans gezocht tussen het gemak voor onze inwoners en het realiseren van de milieudoelstellingen, tegen maatschappelijk verantwoorde kosten.

Doelen en activiteiten

Afvalinzameling

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, met zoveel mogelijk vooraf gescheiden afvalinzameling als aanzet tot grondstoffenverwerking. Het gaat niet meer over afval, het gaat over grondstoffen; afvalbeheer wordt grondstoffenmanagement en vraagt om een andere aanpak en inrichting. Afvalscheiding is niet als enige van belang in de overgang naar het grondstofdenken. Ook afvalpreventie speelt een rol. Het voorkomen van afval ligt niet langer alleen op het bord van de producenten, maar ook op het bord van de inwoners van Purmerend. Door slim kopen en consumeren kan veel restafval voorkomen worden. Wij kunnen de inwoners van Purmerend hierbij helpen door een makkelijk toegankelijk inzamelsysteem voor grondstoffen te bieden en bewoners goed en volledig te informeren over het waarom en nut & noodzaak van afvalscheiding en afvalpreventie.

Energietransitie en klimaat

Bewustwording staat aan de basis van een duurzame samenleving. Besparing op de energiekosten kan mogelijk zijn met isolatie en andere energiebesparende maatregelen. Energiebesparende maatregelen zijn vaak ook kostenbesparende maatregelen. Dat levert een dubbel voordeel op: we werken aan de duurzaamheidsdoelen van het Parijs-akkoord en het kan lagere energiekosten opleveren voor onze bewoners. De gemeente heeft hierin en in duurzaamheid in het algemeen een actieve faciliterende en stimulerende rol.

De uitvoering van de energietransitie gebeurt waar mogelijk kostenneutraal en met behoud van keuzevrijheid voor de inwoners. Aanvullend geven we uitvoering aan de duurzaamheidsagenda, de Regionale Energiestrategie (RES) en de Transitievisie Warmte (TVW) om de Parijs-doelstellingen voor CO₂-reductie (55% minder in 2030 en 95% minder in 2050) te behalen. Dit doen we in samenwerking met Stadsverwarming Purmerend (SVP), de woningcorporaties, inwoners en bedrijven. We werken aan een actualisatie van de duurzaamheidsagenda met aandacht voor verbinding tussen meer thema's betreffende het werken aan een duurzame stad en dorpen.

Milieu

Door middel van gericht toezicht zorgen we ervoor dat bedrijven voldoen aan de geldende wet- en regelgeving op het gebied van milieu. In het op te stellen programma Uitvoering en Handhaving wordt aangegeven waar de prioriteiten liggen. Hierbij worden diverse samenwerkingsverbanden met externe partijen aangegaan op het gebied van energietransitie en duurzaamheid.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan

Afvalinzameling

Het inrichten van het afvalbeheer met de focus op maximalisering van de hoeveelheden gescheiden opgehaalde grondstoffen en het minimaliseren van de hoeveelheid te verbranden restafval.

- In 2023 is de communicatiecampagne " Afval bestaat niet!" afgerond, waarin we op creatieve wijze onze inwoners bewust hebben gemaakt van nut en noodzaak van afval scheiden. De focus lag in de campagne op het inzamelen van schone grondstofstromen voor betere recycling.
- In 2023 heeft de raad de keuze voor het omgekeerd inzamelen ondersteund en is begonnen met de uitwerking van dit nieuwe inzamelsysteem in de vorm van een business case en projectaanpak. Bij omgekeerd inzamelen worden bruikbare grondstoffen gescheiden ingezameld. Gezien deze keuze is de uitbreiding van de inzameling van bio-afval bij de hoogbouw ook toegevoegd aan dit project.

Energietransitie en klimaat

Vermindering van de afhankelijkheid van fossiele warmtebronnen door ruimte te geven aan schone energiebronnen zoals zonne- of windenergie, geo- of aquathermie en het aardgasvrij maken van woningen, winkels en overige panden. En vermindering van de vraag naar energie waardoor energiearmoede vermindert, het wooncomfort verbetert en de keuze voor lage temperatuurverwarming een optie wordt. Opheffen te beperkte capaciteit elektriciteitsnetwerk

- We hebben uitvoering gegeven aan de Transitievisie Warmte door het opstellen van wijkontwikkelingsplannen. Per wijk wordt vastgesteld welke warmtebron wordt ingezet om de panden aardgasvrij te maken. In 2023 is verder uitvoering gegeven (d.m.v. aanvragen) aan het verder verkrijgen van (Rijks) financiering voor de het aardgasvrij maken van de proeftuin 2030 (incl. het aanpalende gebied). De (eventuele) aanvullende middelen zijn mede bepalend voor welke warmtebron haalbaar is bij de wijkontwikkelingsplannen.
- We hebben verder uitvoering gegeven aan de Proeftuin aardgasvrij. In 2023 is Blok 1 afgerond en wordt uitvoering gegeven aan Blok 2. Aan het einde van het jaar is begonnen aan de voorbereiding van Blok 3.
- We helpen onze inwoners met het isoleren van hun woning. In 2023 zijn de isolatiemogelijkheden van woningen in kaart gebracht dmv woningscans. In 2024 worden de isolatiemaatregelen geïnstalleerd bij bewoners die gebruik maken van deze aanvullende subsidies.
- Samen met de netbeheerder is gewerkt aan de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk, zodat we meer capaciteit beschikbaar krijgen op stroom te krijgen en terug te kunnen leveren. Parallel hieraan is verkend wat de mogelijkheden zijn om beter gebruik te maken van de netcapaciteit die nu beschikbaar is. Daarnaast vindt continu afstemming plaats met de netbeheerder over de stroomcapaciteit irt de verschillende ontwikkelingen
- Begin 2023 is een eerste voortgangsrapportage van de Regionale energietransitie (RES) gepubliceerd en vastgesteld door het college. Vervolgens is een uitgangspuntennotitie met daarin

de uitgangspunten en procesbeschrijving voor de Herijking RES opgesteld. In 2024 wordt de Herijking RES voorgelegd aan het college en wordt de raad geïnformeerd.

Het afgelopen jaar is tevens gewerkt aan de voorverkenning van opwek duurzame energie op Rijksgronden langs de A7; dit krijgt een vervolg in 2024.

- Het afgelopen jaar heeft overleg plaatsgevonden over het uitvoeren van aanvullend aardwarmteonderzoek en hiervoor een subsidieaanvraag bij de Provincie Noord-Holland in te dienen in 2024.
- Er is verder gewerkt aan een vervolg op de duurzaamheids. Deze agenda verbindt alle duurzaamheidsonderwerpen waaraan gewerkt wordt aan elkaar. Ook geeft de agenda een duidelijk kader van beleid en projecten voor de komende vier jaar incl. kostenraming.
- Het aantal subsidieaanvragen en aanvragen voor duurzaamheidslening vertonen nog steeds een groei. Er is zowel voor subsidies als isolatie een totaal bedrag van € 413.187,20 toegekend. Aan Duurzaamheidsleningen is een totaalbedrag van € 2.364.395,- beschikbaar gesteld.
- Klimaatadaptieve maatregelen voor stimulering en ondersteuning van duurzaamheidsinitiatieven van inwoners voor de eigen woning.
- Met betrekking tot energiesparing bij bedrijven zijn er in het kader van het

Energiebesparingsakkoord, controles uitgevoerd. Verder uitvoering geven aan het

Energiebesparingsakkoord door middel van het aanbieden van energiescans aan bedrijven zal in 2024 gebeuren.

Milieu

- Het Programma Uitvoering en Handhaving Purmerend 2024 is vastgesteld. Hierin zijn de prioriteiten bepaald voor 2024.
- In het Evaluatieverslag Uitvoering en Handhaving 2022 is gerapporteerd over de uitgevoerde werkzaamheden.
- 2023 stond in het teken als overgangsjaar naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Alle milieu-inrichtingen in Purmerend zijn omgezet naar milieubelastende activiteiten. In verband met het verruimde basistakenpakket milieu zijn gesprekken gevoerd en afspraken gemaakt met Omgevingsdienst IJmond over de overdracht van verplichte basistaken. Dit krijgt een vervolg in 2024 voor de overige milieutaken.
- Het bodeminformatiesysteem van Purmerend is bijgewerkt en er is een start gemaakt met een geactualiseerde bodemkwaliteitskaart.

Belangrijk om te weten

Wet en regelgeving

Het LAP3 wordt vervangen door het CMT, het Circulair Materialen Plan. Het CMT heeft een bredere reikwijdte dan het LAP3, om zo beter aan te sluiten op het programma Nederland Circulair in 2050. In het CMT is naast afvalscheiding, meer aandacht voor schone grondstoffen, hergebruik en preventie. Het streven is om het CMT per 2025 in werking te laten treden.

Ontwikkelingen afvalbranche

De afvalbranche is onverminderd in ontwikkeling. De afzetmarkten fluctueren in bereikbaarheid en ook de tariefstructuren staan onder druk. De vergoedingen voor de grondstoffen vertonen een

grillig karakter, zowel positief als negatief. Deze ontwikkeling tekent zich al enkele jaren af. De verwachting is niet dat dit de komende jaren zal veranderen.

Afvalscheiding en hergebruik

Binnen de afvalbranche is steeds meer discussie over het verschil tussen afvalscheiding en daadwerkelijk hergebruik van grondstoffen. De focus ligt nu nog vaak op het scheidingspercentage maar dit impliceert niet altijd dat de gescheiden stromen daadwerkelijk in aanmerking komen voor hergebruik. De focus verschuift daarom steeds meer van maximale afvalscheiding naar schone grondstofstromen waarmee de herbruikbaarheid verbeterd wordt.

Risico's bedrijfsvoering

De levertijden van externe leveranciers van bijvoorbeeld (vracht)auto's en onderdelen daarvan, minicontainers, ondergrondse containers en containerbehuizingen voor Gft hoogbouw zijn nog steeds lang en ook aanschaffkosten blijven onderhevig aan stijgingen. Daarnaast blijven de brandstofkosten nog steeds een reden tot zorg.

Rijksbeleid duurzaamheid

Hoewel het kabinet demissionair is, is in 2023 duidelijkheid gegeven voor de jaren 2023, 2024 en 2025 van de middelen die beschikbaar worden gesteld op grond van de Spuk CDOKE (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid). Ook over het budget voor de NIP-gelden (Isolatie van koopwoningen met label D, E, F of G.) is voor zowel 2023 als 2024 duidelijkheid gegeven. De uitvoering van het NIP kan vertraging oplopen door het nog niet hebben van een definitief Soorten Management Plan (SMP). Een en ander wordt verwerkt in de Duurzaamheidsagenda voor 2024-2027.

Warmtebronnen

Een van de bedrijven die beschikt over een opsporingsvergunning voor het gebied in en rond Purmerend heeft inmiddels subsidie aangevraagd bij het Rijk voor het boren en exploiteren van Geothermie. Op dit moment is nog niet bekend of deze aanvraag is gehonoreerd.

Maatwerkoplossingen Beemster

Een rapport dat in opdracht van de gemeente is opgesteld over maatwerkoplossingen in de Beemster, is door de provincie aangehouden. De Provincie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed hebben besloten om te participeren in de opstelling van een nieuw rapport. Dit wordt in 2024 voortgezet. Het rapport dient o.a. inzicht te geven of er mogelijkheden zijn voor kleine windmolens en andere voorzieningen die nodig zijn voor de energietransitie zoals zonnepanelen.

Houtbouw

We zetten voor woningbouw vol in op houtbouw en andere duurzame en circulaire bouwmethoden. Purmerend heeft de green deal houtbouw ondertekend. Streven daarin is 20% in houtbouw na 2025. Daarnaast zetten we in (regionale) keten en -samenwerking vanuit de alliantie Purmer Hout. Voor een duurzame en toekomstbestendige woon- en leefklimaat. In de gebiedsontwikkelingen wordt dit meegenomen.

Omgevingswet

Met inwerkingtreding van de Omgevingswet veranderen er een aantal zaken. Zo zal de gemeente

bevoegd gezag worden voor een groot aantal bodemtaken. Vooralsnog is het nog niet duidelijk op welke manier de financiering van deze taken invulling gaat krijgen.

Winningsplan Middelie 2022.

In 2022 heeft de staatssecretaris van EZK een verzoek tot instemming ontvangen over het geactualiseerde winningsplan Middelie 2022 (hierna: winningsplan) van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (hierna: NAM). Aangezien het gasveld grotendeels in de gemeente Purmerend is gelegen, is het college gevraagd om advies uit te brengen aan de staatssecretaris. Het college heeft geadviseerd om niet in te stemmen met een langere en intensievere gaswinning zoals beschreven in het winningsplan en heeft haar zorgen op een aantal onderdelen uit het winningsplan geuit. Deze zorgen heeft de staatssecretaris gedurende de procedure niet weg kunnen nemen. Het college heeft dan ook tegen het ontwerp-instemmingsbesluit zienswijzen ingediend en tegen het definitieve instemmingsbesluit na overweging van alle belangen en gronden beroep aangetekend. Hierover is de gemeenteraad steeds inhoudelijk geïnformeerd. Op termijn volgt een zitting bij de Raad van State.

Wat heeft het gekost

PGRo4	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 bijgesteld	Realisatie 2023	Afwijking
Lasten	-16.271	-16.493	-15.350	-15.730	-380
Baten	15.795	15.991	17.242	17.825	582
Saldo	-476	-502	1.892	2.095	203

Het programma Milieu heeft per saldo een voordelige afwijking van € 203.000. Dit komt door € 380.000 hogere lasten en € 582.000 hogere baten. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Afwijkingen beleidsveld Milieu

BVo41 Milieu	Lasten	Baten
Dotatie voorziening afvalstoffenheffing		
De dotatie aan de voorziening afvalstoffenheffing is inclusief de nacalculatie op btw en overhead € 856.000 hoger dan begroot.	-856	
Hogere inkomsten uit afvalstromen		
Er is sprake van hogere inkomsten uit afvalstromen van € 143.000 door marktwerking. Dit betreft met name kunststof verpakking (€ 83.000) en overige stromen (€ 60.000).		143
Lagere doorbelaste loonkosten		
Er is sprake van lagere doorbelaste loonkosten van € 295.000 met name door niet ingevulde vacatures. Het is moeilijk om aan gekwalificeerd personeel te komen om de vacatures in te vullen.	295	
Lagere lasten, kwijtscheldingen en oninbaar		
De invoering van de tarieven éénpersoon- en meerpersoonshuishoudens voor de nieuwe gemeente leiden ook in het tweede jaar niet tot hogere lasten, kwijtscheldingen en oninbaar. In de begroting was rekening gehouden met een stijging van 10%. De totale lasten, kwijtscheldingen en oninbaar zijn in 2023 € 169.000 lager dan begroot (structureel effect), waarvan kwijtscheldingen € 121.000 en oninbaar € 48.000.	169	
Regionaal energiebesparingsprogramma		
In 2023 heeft de vaststelling plaatsgevonden van de provinciale subsidie in het kader van het regionaal energiebesparingsprogramma woningen. Na de vaststelling heeft verrekening plaatsgevonden met de deelnemende gemeenten. Dit heeft hogere baten en lasten tot gevolg.	-181	156
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	150	188
Totaal	-423	487

Afwijkingen beleidsveld Duurzaamheid

BVo42 Duurzaamheid	Lasten	Baten
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	43	95
Totaal	43	95

Reserves

Reserve duurzaamheid

Aan de reserve duurzaamheid is in 2023 per saldo € 1.017.343 gedoteerd. De onttrekking wordt gedaan op basis van de werkelijke kosten van het project aardgasvrij. De dotatie aan de reserve valt hoger uit door de toevoeging van gelden welke zijn ontvangen vanuit het Rijk. In totaal is € 1.548.626 gedoteerd. Het saldo van de reserve is ultimo 2023 € 6.344.163

Voorzieningen

Voorziening afvalstoffenheffing

Per jaareinde 2022 was € 2.073.997 beschikbaar in de voorziening afvalstoffenheffing. Hiervan is in 2023 € 140.000 onttrokken voor het tarief afvalstoffenheffing 2023. In 2023 is in totaal € 894.272 aan de voorziening afvalstoffenheffing toegevoegd (waarvan € 38.173 bij de najaarsnota). Het saldo van de voorziening afvalstoffenheffing bedraagt ultimo 2023 € 2.828.269.

Investerings

Er zijn geen afwijkingen te melden op de investeringen van dit programma.

Programma 5

Bereikbaarheid

Visie

Purmerend groeit. Vooral binnenstedelijk worden de komende jaren veel woningen toegevoegd. Nieuwe én bestaande inwoners moeten op een veilige, comfortabele manier naar hun bestemmingen kunnen reizen. Daarbij mogen geen groepen buiten de boot vallen. De binnenstedelijke verdichting vraagt daarom om nieuwe oplossingen. We geven voorrang aan voetgangers, fietsers en openbaar vervoer.

Doelen en activiteiten

Om de stedelijke groei van het aantal woningen mogelijk te maken, werken we verder aan het mobiliteitsnetwerk. We verbeteren het fietsnetwerk, zodat inwoners uit alle wijken en dorpen de hele gemeente comfortabel kunnen bereiken met de fiets. Ook het centrum moet optimaal bereikbaar worden voor de fiets, zodat we daar kunnen werken aan een autoluwe binnenstad. We zorgen er daarbij wel voor dat bezoekers die met de auto komen voldoende gelegenheid hebben tot parkeren. Parkeren in een parkeergarage is daarbij goedkoper dan parkeren op straat. Niet iedereen kan fietsen vanwege een fysieke beperking. En soms is het weer niet uitnodigend. Voor verplaatsingen in de stad en regionaal blijven we inzetten op verbetering van het openbaar vervoer, zodat dit een aantrekkelijk alternatief is voor de auto; niet alleen voor de forens richting Amsterdam, maar ook voor reizen binnen Purmerend zelf.

Inwoners moeten zich veilig kunnen verplaatsen. Daarom onderzoeken we per wijk en dorp hoe we de verkeersveiligheid kunnen verbeteren. Dat doen we door naar de infrastructuur te kijken, maar ook door de inwoners te bevragen op hun ervaringen. Zo'n onderzoek heeft alleen zin als we daarna maatregelen treffen om de situatie te verbeteren.

Doordat we van buiten naar binnen werken, komen er veel initiatieven uit de samenleving met betrekking tot mobiliteit. Vaak zijn dit vragen over veiligheid of parkeersituaties. Begrijpelijke vragen en signalen uit de samenleving waar in veel gevallen een fysieke ingreep uit voortvloeit. Hiervoor is een jaarlijkse begrotingspost voorhanden.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan

Mobiliteit

Eind 2022 is het Mobiliteitsplan Purmerend vastgesteld. Er is in 2023 een programmamanager aangesteld. In samenspraak met de Vervoerregio Amsterdam is een uitvoeringsprogramma

opgesteld. Diverse onderzoeks- en uitvoeringsprojecten zijn opgestart.

We zijn in 2023 gestart met opstellen van een multimodaal netwerkkader. Dit onderzoek maakt inzichtelijk welke vervoersmiddelen waar allemaal rijden en laat zien wat er gebeurt in de straten als